

SUA HOLDINGS Limited
1305 – 1090 West Georgia Street, Vancouver, BC, V6E 3V7
Phone: +1 604 685 9316 / Fax: +1 604 683 1585

REMISSVAR AVSEENDE PROMEMORIA KN2024/02540
ATT ÅTER MÖJLIGGÖRA UTVINNING AV URAN I SVERIGE

Till: Klimat- och näringslivsdepartementet
Från: SUA Holdings Limited
Datum: 17 mars 2025

Företagsbakgrund och svenska tillgångar

Under mars 2023 förvärvade SUA Holdings Limited ("SUA"), ett dotterbolag till **Mawson Gold Ltd** ("Mawson"), genom SUA: s helägda dotterbolag Euro Canna Holdings Ltd ("ECH"), sex prospekteringsområden i Sverige. Projekten är Björklund nr 1 och 2, Björkråmyran nr 3, Kvarnån nr 5, Nöjdfjället nr 1 och Skuppesavon nr 2 om 16 138 hektar. Platserna visas i figur 1.

Alla undersökningstillstånd är belägna i mellersta och norra Sverige för att prospektera efter zirkonium, skandium, yttrium och lantan och andra lantanoider (sällsynta jordartsmetaller). SUA-projekten utgör också majoriteten av Sveriges konventionella betydande uranprojekt.

Den 10 januari 2025 slutförde Mawson avknoppningen av de uranfyndigheter som innehades av dess då helägda dotterbolag SUA Holdings Limited ("SUA") ("SUA-arrangemanget"), i enlighet med Business Corporations Act (British Columbia, Kanada).

FIGUR 1.
Platserna för SUA HOLDINGS Limiteds projekt i Sverige

SAMMANFATTNING

SUA Holdings Limited tackar för möjligheten att lämna in detta remissvar som behandlar de föreslagna ändringarna i lagstiftningen om uranutvinning och dess konsekvenser för resursutvecklingen i Sverige. Vårt svar tar särskilt upp de utmaningar som skapas av regulatorisk osäkerhet och kommunal vetorätt i samband med de stora kapitalinvesteringar som krävs för utveckling av uranbrytning.

SUA är innehavare av Sveriges största portfölj av konventionella uranfyndigheter (som inte är skifferbaserade) på totalt 22,7 Mlb U3O8. Dessa fyndigheter är centrala för ökad självförsörjning för Sverige och för EU:s tillgång på metaller och mineral.

De föreslagna lagändringarna innebär en betydande förändring i Sveriges syn på utvinning av uran. Borttagandet av förbudet mot uranutvinning från 9 kap 6 i § miljöbalken i kombination med klassificeringen av uran som koncessionsmineral enligt minerallagen och införandet av obligatoriska krav på journalföring, skapar ett nytt regelverk. Den nuvarande osäkerheten när det gäller kommunernas tillämpning av vetorätten gör dock utvecklingsprocessen komplicerad.

Vi välkomnar de föreslagna ändringarna i miljöbalken och följdriktiga uppdatering av minerallagen, men anser också att det finns en betydande regulatorisk utmaning framöver. Kärnan i denna utmaning är den regulatoriska osäkerheten kring den kommunala vetomekanismen, som skapar en grundläggande osäkerhet för prospekteringsinvesteringar. Företag kommer att ställas inför situationen att behöva stå för betydande initiala prospekteringskostnader utan att i förväg kunna veta om en tillståndsprcess är tillräcklig eller om en kommunal vetomekanism också är aktiv, även om en betydande fyndighet upptäcks. **Sådan osäkerhet skapar grundläggande hinder för investeringar.**

Kommuner bör naturligtvis ha ett stort inflytande när det gäller vad som sker i deras nära omgivning, men varje enskilt intresse bör inte tillåtas ha en avgörande påverkan på nationella intressen eller EU-intressen.

Vi anser att frågan rörande förutsättningar för när och under vilka former ett kommunalt veto aktiveras behöver adresseras. Regulatoriska förändringar som görs i syfte att göra det möjligt att utvinna uran från svenska fyndigheter bör också göras till lag, det gäller även balansen mellan kommunalt inflytande och den samlade tillståndsprcessen. Industrin behöver en sådan långsiktig tydlighet för att kunna planera, attrahera investeringar och utveckla projekt. Vänligen se detaljerade kommentarer och analyser nedan.

Rekommenderade åtgärder:

1. Rättsliga ramverk:

- Fastställ tydliga kriterier för projektklassificering och tröskelvärden för projektstorlek.
- Definiera transparenta processer för eventuell kommunal vetoansökan.
- Skapa mekanismer för att erkänna projekt som har strategisk betydelse.

2. Investeringskydd:

- Sätt upp tydliga utvecklingsvägar med tydliga kriterier.
- Implementera stegvisa och transparenta godkännandeprocesser med tydliga tidsramar.
- Skapa transparenta mekanismer för överklagande.
- Skapa ett ramverk för att skydda prospekteringsinvesteringar.

3. Beslutsprocessen:

- Involvera sakkunskap på nationell och EU-nivå i beslutsfattande om större projekt.
- Överväg långsiktiga strategiska konsekvenser för energitryggheten.
- Balansera kommunalt inflytande med nationella intressen.
- Fastställ tydliga kriterier för "mindre gruvverksamheter"-undantag.

De föreslagna ändringarna har potentialen att avsevärt förbättra Sveriges ställning som gruvnation, men kräver noggranna överväganden av kommersiella förutsättningar för att säkerställa en säker och ekonomiskt lönsam uranutvinning som ökar Sveriges och Europas energisäkerhet och självförsörjning.

1.0 STRATEGISK BAKGRUND OCH LAGSTIFTNING

1.1 Nationell strategisk betydelse

Ur ett säkerhetsperspektiv utgör uran en kritisk komponent i kärnkraftsproduktionen och spelar en avgörande roll för att stödja Sveriges energiförsörjning. Som en viktig bidragsgivare till baskraftproduktion är uranfyndigheter grundläggande för att nå klimatneutralitetsmål och upprätthålla en stabil energiförsörjning.

Effekterna av den ekonomiska utvecklingen av uranutvinning omfattar mer än den direkt berörda sektorn. Industrin skapar arbetstillfällen med krav på hög kompetens i mindre samhällen, underlättar utvecklingen av teknisk expertis och stödjer utvecklingen av leveranskedjan i hela den berörda regionen. Dessa verksamheter bidrar i hög grad till regional ekonomisk diversifiering och stärker lokalsamhällen genom hållbar ekonomisk tillväxt.

Sveriges uranfyndigheter sammanfaller väl med de strategiska mål som EU har satt upp. Utveckling av dessa tillgångar skulle stödja EU:s strategi för kritiska metaller och mineral, bidra till stärkt självförsörjning av råmaterial och stärka den europeiska energisäkerheten. Denna anpassning stärker argumenten för att utveckla dessa fyndigheter inom ett tydligt regelverk som balanserar miljöskydd med ekonomiska utvecklingsbehov.

1.2 Analys av föreslagna rättsliga förändringar

Det föreslagna regelverket innebär flera betydande hinder för utveckling av uranfyndigheter. Det finns en tydlig brist på en praktisk definition av vad som utgör mindre respektive större gruvverksamheter, vilket skapar osäkerhet i planerings- och investeringsbeslut. Det komplexa samspelet mellan miljöbalken, minerallagen och lagen om kärnteknisk verksamhet, i kombination med osäkerhet i den kommunala vetorätten, komplicerar förutsättningarna för projektutveckling.

De föreslagna ändringarna kan få långtgående effekter för sektorn. Upphävandet av förbudet är ett positivt steg, men införandet av uran som koncessionsmineral och nya krav på registerföring kräver även ett genomtänkt genomförande. Behandlingen av befintliga undersökningstillstånd enligt det nya regelverket kräver särskild uppmärksamhet för att säkerställa kontinuitet i verksamheten och vägledning för prospekteringsföretag.

2. EKONOMISK ANALYS

2.1 Investeringskrav

Utvecklingen av Sveriges urantillgångar skulle kräva betydande kapitalinvesteringar i flera faser. Prospekteringsverksamhet kräver vanligtvis 500 miljoner-1 miljard kronor per framgångsrikt projekt, medan den fullständiga utvecklingen av en gruvverksamhet varierar på mellan 2 och 5 miljarder kronor. Infrastrukturkraven adderar ytterligare 500 miljoner till 1 miljard kronor, där miljöledningssystem kräver cirka 200–500 miljoner kronor i investeringar.

Driftkostnaderna omfattar flera nyckelområden, bland annat behov av kvalificerad arbetskraft, energiförbrukning, miljöledning och samhällsprogram. Dessa löpande kostnader måste hanteras noggrant för att säkerställa projektets genomförbarhet samtidigt som höga standarder för drift och engagemang i lokalsamhället upprätthålls.

Risikfaktorer som påverkar investeringsbeslut är bland annat regulatorisk osäkerhet, risken för ett kommunalt veto, osäkerheten i tidslinjen för att utveckla projektet och volatiliteten i marknadspriser. Dessa faktorer påverkar i hög grad finansiella förutsättningar och måste hanteras genom tydliga regelverk.

2.2 Trösklar för ekonomisk lönsamhet

Kraven på vilken storlek projekten ska ha spelar en avgörande roll för dess lönsamhet. Minsta möjliga projektstorlek måste fastställas för att stödja upptagning av infrastrukturkostnader, möjliggöra effektiv miljöledningskapacitet och säkerställa att samhällsnytta uppnås. Dessa faktorer måste nogt övervägas vid utformningen av detta regelverk.

Marknadsöverväganden påverkar i hög grad projektens genomförbarhet. Den globala prisutvecklingen för uran, konkurrenskraften avseende produktionskostnader, kraven på en fungerande leveranskedja och strategiska köparavtal påverkar alla utvecklingsbeslut. Regelverket måste ge tillräcklig flexibilitet för att ta hänsyn till denna marknadsdynamik samtidigt som adekvat tillsyn upprätthålls.

2.3 Påverkan på investeringsklimatet

Nuvarande investeringsklimat innebär betydande utmaningar för den framtida utvecklingen av uranfyndigheter. Tillgången på internationellt kapital påverkas av riskpremien, tillgång till finansiering, förväntad avkastning på investeringar och konsekvenser för tidslinjen för att utveckla en gruvverksamhet. Sveriges konkurrenskraft på den globala uranmarknaden kommer att vara beroende av flera faktorer. Dessa inkluderar global attraktionskraft för investeringar, regional utvecklingskapacitet, operativ kostnadsstruktur och erkännandet av resurspotential.

Ett tydligt och förutsägbart regelverk för uranutvinning skulle stärka Sveriges position på denna marknad. Internationell finansiering för prospektering och gruvutveckling är utbytbar mellan jurisdiktioner och utan ett tydligt och transparent regelverk riskerar flödet av lokala och utländska direktinvesteringar att utebli.

3.0 POTENTIELLA EFFEKTER AV DET KOMMUNALA VETOT

I det föreslagna regelverket för uranutvinning föreslås att "mindre gruvverksamheter" ska undantas från det kommunala vetot. Utredningen ger dock ingen tydlig definition av vad som utgör en mindre gruvverksamhet. Denna brist på tydlighet är särskilt problematisk eftersom storleken på en mineralfyndighet vanligtvis är okänd under den inledande prospekteringsfasen. Den verkliga omfattningen av en fyndighet upptäcks genom borrhprogram och övrig prospektering, och det är vanligt att gruvor i drift över tid upptäcker ytterligare fyndigheter som inte var kända under den initiala utvecklingsfasen.

Sådan osäkerhet skulle innebära allvarliga utmaningar för den ekonomiska planeringen. Det kommer att bli omöjligt för företag att skapa tillförlitliga ekonomiska modeller inom det föreslagna ramverket, vilket gör det extremt svårt att göra en korrekt värdering av prospekteringsfyndigheterna. Denna osäkerhet gör det särskilt svårt att locka till sig internationellt investeringskapital, eftersom investerare kräver betydande riskpremier för att kompensera för den regulatoriska risken, vilket i slutändan ökar kapitalkostnaderna för alla projekt.

Det kan också skapa oavsiktliga incitament. Företag kan bli uppmuntrade att tona ner potentiella storlekar på fyndigheten eller artificiellt strukturera projekt för att hålla sig under vissa tröskelvärden. Detta kan leda till att större projekt görs mindre, vilket äventyrar den operativa effektiviteten och lönsamheten. Sådana metoder står i direkt konflikt med verkligheten i modern gruvdrift, vilken kräver betydande kapitalinvesteringar och är beroende av stordriftsfördelar för att vara internationellt konkurrenskraftig.

Denna obalans utgör en särskild utmaning. Modern gruvdrift kräver betydande kapitalinvesteringar för att uppnå konkurrenskraftiga stordriftsfördelar, men det föreslagna regelverket kan i praktiken innebära begränsning av verksamheten till mindre skala. Det kan göra svenska gruvprojekt mindre konkurrenskraftiga på den internationella marknaden.

De långsiktiga konsekvenserna av dessa utmaningar sträcker sig bortom enskilda projekt och påverkar hela Sveriges gruvsektor. Det finns en reell risk för minskad prospektering av svenska fyndigheter, vilket kan leda till förlorade ekonomiska möjligheter för landsbygden. Lokala och internationella gruvföretag

kan avskräckas från att komma in på den svenska marknaden, vilket kan ha betydande inverkan på Sveriges position i försörjningskedjorna för kritiska metaller och mineral.

För att ta hantera dessa utmaningar framträder flera förslag. Först och främst behövs ett tydligt och förutsägbart regelverk som balanserar miljöskydd och socialt skydd och lokalt inflytande med ekonomisk bärkraft. En stegvis tillståndsprocess med tydliga kriterier skulle bidra till att minska osäkerheten samtidigt som nödvändiga skydd upprätthålls. Ramverket bör möjliggöra en korrekt utvärdering av fyndigheter och stödja ansvarsfull resursutveckling, så att Sverige kan behålla sin position i den globala gruvsektorn samtidigt som höga miljömässiga och sociala standarder upprätthålls.

3.1 Trösklar för ekonomisk lönsamhet

Förhållandet mellan projektstorlek och operativ hållbarhet är särskilt avgörande inom uranutvinning. Erfarenheten visar att en korrekt utvecklad och ekonomiskt robust fyndighet vanligtvis genererar bättre resultat än flera mindre verksamheter som försöker bedriva verksamhet med lägre ekonomiska trösklar. Denna princip gäller inte bara för ekonomiska resultat utan sträcker sig även till miljöskydd, hantering av social påverkan och regelefterlevnad.

Förenklat uttryckt är starka och ekonomiskt bärkraftiga projekt bättre för alla intressenter, oavsett om de är aktieägare, lokalsamhällen eller regeringar. Bra projekt skapar också betydligt bättre resultat när det gäller miljö, socialt ansvar och styrning.

Ekonomiskt bärkraftiga projekt i lämplig skala kan stödja de betydande kapitalinvesteringar som krävs för toppmoderna miljöskyddssystem, omfattande samhällsprogram och avancerade säkerhetsåtgärder. Dessa investeringar, även om de är betydande, blir hanterbara inom ramen för verksamheter i rimlig storlek. Omvänt kan verksamheter i mindre skala ha svårt att upprätthålla tillräckliga miljö- och säkerhetsstandarder och samtidigt vara ekonomiskt lönsamma.

Marknadsöverväganden påverkar i hög grad projektens möjlighet till genomförande. Den globala prisutvecklingen för uran, konkurrenskraften i produktionskostnaderna, kraven i leveranskedjan och strategiska köparavtal är alla med och påverkar utvecklingsbesluten. Regelverket måste ge tillräcklig flexibilitet för att ta hänsyn till marknadsdynamiken samtidigt som lämplig tillsyn upprätthålls. Denna flexibilitet blir särskilt viktig för att göra det möjligt för projekt att uppnå optimal operativ skala för både ekonomisk och miljömässig prestanda.

3.2 Stordriftsfördelar och miljöprestanda

Förhållandet mellan projektets omfattning och miljöprestanda är en avgörande faktor vid övervägande av att utveckla en uranfyndighet. En enda välutvecklad, ekonomiskt robust fyndighet ger vanligtvis överlägsna miljöresultat jämfört med flera mindre verksamheter. Denna effektivitet beror på flera centrala faktorer:

- Ekonomiskt bärkraftiga projekt kan stödja omfattande miljöledningssystem och avancerad säkerhetsteknik som kan vara oöverkomligt dyr för mindre verksamheter. Förmågan att investera i moderna övervakningssystem, inneslutningsteknik och avfallshanteringsanläggningar korrelerar direkt med projektets ekonomi och storlek.
- Ur ett tillsynsperspektiv blir övervakning och genomdrivande av miljöafterlevnad mer effektiv och ändamålsenlig när den fokuseras på färre, större verksamheter snarare än flera små projekt som drivs med mindre ekonomiska medel. Denna koncentration av tillsynsresurser leder till bättre miljöresultat och mer konsekvent regelefterlevnad.
- Större projekt motiverar investeringar i avancerad miljöteknik och innovativa lösningar som förbättrar både operativ effektivitet och miljöprestanda. Det kan handla om automatiserade övervakningssystem, avancerade vattenreningsanläggningar eller omfattande program för återställning som mindre verksamheter inte kan genomföra på ett hållbart sätt.

De sociala aspekterna gynnas också av lämplig skala på projektet. Ekonomiskt robusta projekt kan upprätthålla konsekventa program för samhällsengagemang, stödja samrådsprocesser och genomföra initiativ för samhällsnytta. Sådana program kräver varaktiga investeringar som endast blir lönsamma i lämplig operativ skala.

Dessutom möjliggörs utveckling av specialiserad miljöexpertis inom verksamheten. Detta inkluderar heltidsanställd expertis, specialiserade utbildningsprogram och utvecklingen av institutionell kunskap som förbättrar verksamhetens miljöprestanda över tid.

Den ekonomiska stabiliteten hos projekt i lämplig storlek säkerställer också långsiktig finansiering för miljöövervakning och miljöskydd under hela projektets livscykel, inklusive vård och återställandeåtgärder efter avslutad gruvdrift. Detta långsiktiga perspektiv är avgörande för en hållbar resursutveckling och dess miljöskydd.

4.0 Ytterligare strategiska överväganden för regleringen av uranbrytning

Den föreslagna regleringsmetoden väcker frågor om beslutsprocessen och de strategiska konsekvenserna för uranutvinning i Sverige:

4.1 Utmaningar med styrning och beslutsfattande

- Det nuvarande förslaget ser ut att kunna delegera betydande beslutanderätt till kommuner som saknar specialiserad gruv- eller uranexpertis.
- Potentiella storskaliga gruvor av strategisk betydelse på nationell nivå och EU-nivå bör inte utsättas för kommunalt veto eller beslutsfattande.

4.2 Kärnkraft och försörjningskedja att ta hänsyn till

- Sveriges planerade kärnkraftsutbyggnad omfattar bland annat:
 - Två fullskaliga kärnkraftverk.
 - Uppskattningsvis tio medelstora till småskaliga reaktorer.
- Uranförsörjningen till EU är eller har i närtid i hög grad varit beroende av import från Kazakstan och Niger.
- De nya reglerna som föreslås kommer att behöva kompletteras enligt ovan för att tillgodose behovet av säkra, inhemska och europeiska leveranskedjor av uran.

4.3 Rekommenderade åtgärder

1. Betona vikten av en övergripande nationell strategi för uranbrytning.
2. Inkludera uran i den uppdaterade svenska mineralstrategin.
3. Förespråka beslutsprocesser som:
 - Involverar expertis på nationell nivå samt EU-nivå.
 - Överväger långsiktig strategisk energisäkerhet.
 - Minimerar miljöpåverkan.
 - Säkerställer tillräcklig uranproduktion för att stödja planerad kärnteknisk verksamhet.
4. Begära en grundlig genomgång av föreslagna mekanismer för beslut på kommunal nivå.
5. Genomför en detaljerad analys av nuvarande beroende av uranimport.

5. REKOMMENDATIONER OCH SLUTSATSER

5.1 Rekommendationer för utveckling av ramverk

Tydliga riktlinjer är avgörande för framgångsrik utveckling av uranfyndigheter. Vi rekommenderar att lagstiftaren fastställer specifika kriterier för projektklassificering, transparenta förfaranden för vetoansökan, enhetliga tillståndsförfaranden och mekanismer för strategiskt erkännande av projekt.

Åtgärder för investeringsskydd bör omfatta tydliga utvecklingsvägar, rättslig säkerhet genom definierade kriterier och processer, garantier för tidsplaner med stegvisa godkännandeförfaranden och transparenta mekanismer för möjliga överklaganden.

5.2 Strategi för genomförandet

En lyckad implementering kräver att flera faktorer övervägs noggrant. En balanserad strategi som tar hänsyn till miljöskydd, socialt ansvar och ekonomisk lönsamhet kommer att stödja en hållbar resursutveckling. Specifika rekommendationer för genomförandet är:

1. Fastställa tydliga kriterier och tröskelvärden för projektklassificering.
2. Utveckla transparenta processer för tillämpning av vetomekanismer.
3. Skapa mekanismer för erkännande av strategiska projekt.
4. Genomförande av ramverk för investeringsskydd.
5. Etablera program för samhällsnytta där verksamheten sker.

Utvecklingen av Sveriges uranfyndigheter kräver en balanserad ram som ger investerare rättslig säkerhet samtidigt som ett lämpligt miljöskydd och socialt skydd säkerställs. De föreslagna rekommendationerna syftar till att skapa en fungerande ram som möjliggör snarare än hämmar utvecklingen av dessa strategiska fyndigheter. Vi förstår behovet av en lämplig balans mellan olika intressen och hoppas att den nya lagstiftningen kan uppnå detta. Dessa förändringar har potential att bli en av de mest positiva och genomgripande förändringarna i svensk gruvpolitik i modern tid. Därför är det av största vikt att förändringarna görs med en förståelse för de kommersiella förutsättningar som kommer att vara en avgörande faktor för möjligheten att på ett säkert sätt bryta uran i Sverige, vilket hjälper Sverige och EU att stärka sin självförsörjning och säkerhet.

Vi vill tacka den svenska regeringen för denna möjlighet att lämna våra synpunkter på KN2024/02540¹.

Med vänliga hälsningar,

Michael Hudson och Noora Ahola, Directors
SUA Holdings Limited

Kontakt:

Michael Hudson
mhudson@mawson.fi
+61450261103

Noora Ahola
nahola@mawson.fi
+358505213515

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/8a917a0d4f3243e398385f3988a618d2/att-ater-mojliggora-utvinning-av-uran.pdf>

